

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/36/2016
Identifikačné číslo spisu: 5015201096
Dátum vydania rozhodnutia: 17.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015201096.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľa: N. Y. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom B.I. XXXX/XX, XXX XX T., zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom Sibírska 4, 831 02 Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa-ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 24Sd/255/2015-41 zo dňa 1. marca 2016, taktó

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č.k. 24Sd/255/2015-41 zo dňa 1. marca 2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.11.2015 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) odporkyňa podľa § 65 ods. 2, § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 252/2012 Z.z. (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a § 14 ods. 4, § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od X. C. XXXX.

V dôvodoch rozhodnutia odporkyňa okrem iného uviedla, že z potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 31.03.2015 vyplýva, že navrhovateľovi bol podľa § 123 ods. 2 a § 38 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 328/2002 Z.z.“) priznaný výsluhový dôchodok. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a pre jeho výšku bola navrhovateľovi zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.08.1978 do 31.07.1980 v I. kategórii funkcií, doba služby vojaka z povolania od 01.08.1980 do 11.12.1986 v I. kategórii funkcií, od 12.12.1986 do 31.08.1990 v II. kategórii funkcií, doba služby od 01.02.1991 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií a doba od 01.01.2000 do 30.09.2003 v III. kategórii funkcií, celkom teda 17 rokov a 106 dní v I. kategórii funkcií a 3 roky a 264 dní v II. kategórii funkcií.

Ďalej odporkyňa poukázala na ustanovenie § 65 ods. 2, § 274 zák. č. 461/2003 Z.z., § 14 ods. 4, § 21 ods. 1 písm. b), písm. c), § 132 ods. 1 písm. b) a § 174 zák. č. 100/1988 Zb., pričom uviedla, že podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31.12.1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb. Podľa § 132 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb. je dôchodkový vek navrhovateľa 57 rokov, nakoľko celkovo získal 21 rokov a 5 dní doby služby v I. a II. kategórii funkcií. Nakoľko ku dňu X. C. XXXX navrhovateľ nedovŕšil dôchodkový vek 57 rokov, jeho žiadosť o priznanie starobného dôchodku k uvedenému dňu odporkyňa zamietla.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas opravný prostriedok podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), v ktorom sa domáhal jeho preskúmania. Okrem iného v ňom uviedol, že dňa XX.XX.XXXX dosiahne vek 57 rokov, bol zamestnaný najmenej 25 rokov a v tom čase odpracoval 17 rokov a 106 dní v zamestnaní I. kategórie funkcií. Ďalej tvrdil, že odslúžil 9 rokov a 265 dní v zamestnaní II. kategórie funkcií a odpracoval 12 rokov a 163 dní v III. pracovnej kategórii. Navrhovateľ nosil vojenskú uniformu od 01.08.1978 do 31.08.1990 a od 01.02.1991 do 30.09.2003, pričom bol nútený odísť do zálohy z dôvodu organizačných a racionalizačných opatrení podľa § 32 ods. 1 písm. c) zákona č. 370/1997 Z.z. na základe personálneho rozkazu NGŠ OS SR č. 206 zo dňa 16.06.2003. S preskúmaným rozhodnutím zásadne nesúhlasí. Krajský súd by mal podľa navrhovateľa zväziť, či odslúžená vojenská základná služba, služba vojaka z povolania a služba profesionálneho vojaka v rozsahu 30 rokov a 280 dní (celkový výkon služby) a odpracovaná doba 8 rokov a 254 dní v III. pracovnej kategórii, je právne dostatočne konformným riešením na určenie starobného dôchodku. Odporkyňa pravdepodobne nesprávne a protiprávne vyhodnotila celkovú dobu zamestnania navrhovateľa, ako aj doby zamestnania v I. kategórii funkcií, čo navrhovateľa vážnym spôsobom diskriminuje a poškodzuje. Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že odporkyňa si doteraz neosvojila právny názor a ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR v obdobných sporoch, čím zjavne porušuje zákon, resp. marí nástup spravodlivosti. Domáha sa preto zrušenia napadnutého rozhodnutia a aby vec bola vrátená odporkyňi na ďalšie konanie, pričom uplatnil tiež náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 145,84 €.

Krajský súd postupom v súlade s ust. § 250l - § 250s O.s.p. dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

Najmä poukázal na to, že navrhovateľ nezískal dobu služby v I. kategórii funkcií v rozsahu zakladajúcom nárok na starobný dôchodok vo veku 55 rokov. Keďže v zmysle ust. § 130 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. služba vykonávaná po 31.12.1999 sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje za zamestnanie III. pracovnej kategórie, navrhovateľ nemohol byť 30.09.2003 prepustený zo zamestnania zaradeného do zvýhodnenej pracovnej kategórie. Preto krajský súd vyhodnotil jeho námietku, že bol prepustený z organizačných dôvodov a splnil podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb. s poukazom na ust. § 12 ods. 3 písm. d) za nedôvodnú.

Keďže navrhovateľ získal v I. kategórii funkcií 17 rokov a 106 dní a v II. kategórii funkcií 3 roky a 264 dní, t.j. spolu 21 rokov a 5 dní, vznikne mu nárok na starobný dôchodok v súlade s ust. § 132 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov dovŕšením 57 rokov veku dňa XX.XX.XXXX.

Proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie, v ktorom poukázal na to, že je poberateľom výsluhového dôchodku na základe rozhodnutia VÚSZ č.j.: 65306023556304/2 - VÚSZ/DO1 zo dňa 27.10.2003.

Uviedol, že bol zúčastnený v osobitnom dôchodkovom systéme Ministerstva obrany Slovenskej republiky 5 rokov a 154 dní a vo všeobecnom dôchodkovom zabezpečení v systéme sociálneho zabezpečenia 28 rokov a 14 dní. V dôsledku súbežného uplatňovania týchto dvoch poisťných systémov

tak nesprávnym gramatickým výkladom zákona dochádza k zjavnej diskriminácii poistencov osobitného systému, lebo odporkyňa navrhovateľovi niektoré doby poistenia nehodnotí vôbec, alebo mu ich hodnotenie odsúva a mení podmienky alebo odníma výhody.

Ďalej, odkazujúc na dokumentáciu odporkyne, poukázal na jednotlivé obdobia služby a doby poistenia navrhovateľa. Podľa jeho názoru mali byť dôchodkovo zhodnotené všetky obdobia, ktoré odsľúžil, resp. odpracoval, t.j. 33 rokov a 168 dní a teda boli splnené všetky podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok.

Navrhovateľ neakceptuje osobný list dôchodkového zabezpečenia kde mu odporkyňa nepresne vyznačila časť odpracovanej doby v III. pracovnej kategórii, ktorá predchádzala jeho vojenskému povolaniu a ktorá nasledovala aj po ukončení vojenskej kariéry. Podľa jeho názoru navrhovateľ odpracoval v III. pracovnej kategórii až 4543 dní, t.j. 12 rokov a 168 dní.

Odporkyňa nezohľadnila právny názor a ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR v obdobných sporoch.

Navrhovateľ nosil vojenskú uniformu od 01.08.1978 do 31.08.1990 a od 01.02.1991 do 30.09.2003, pričom bol nútený odísť do zálohy z dôvodu organizačných a racionalizačných opatrení podľa § 32 ods. 1 písm. c) zákona č. 370/1997 Z.z. na základe personálneho rozkazu NGŠ OS SR č. 206 zo dňa 16.06.2003.

Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa hodnotí ako zamestnanie v I. pracovnej kategórii podľa § 14 ods. 2 písm. b) až h) zák. č. 100/1988 Zb., čo má vplyv na zachovanie nároku na prepočet starobného dôchodku aj podľa zák. č. 100/1988 Zb. a aj na skorší vznik nároku na starobný dôchodok.

Záverom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zruší a vec vráti odporkyňi na ďalšie konanie. Zároveň žiadal o priznanie náhrady trov konania podľa predloženého vyčíslenia.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa zo dňa 29.04.2016 uviedla, že navrhovateľ nezískal dobu služby v I. kategórii funkcií v rozsahu zakladajúcom nárok na starobný dôchodok vo veku 55 rokov pretože túto získal len v rozsahu 17 rokov a 106 dní. Z dôvodu, že zaraďovanie zamestnaní do zvýhodnenej pracovnej kategórie bolo zrušené od 01.01.2000, nemohol byť navrhovateľ 30.09.2003 prepustený zo zamestnania zaradeného do zvýhodnenej kategórie a preto nie je splnená podmienka vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, a preto postupom podľa § 219 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok potvrdil.

Rozsudok verejne vyhlásil dňa 17. októbra 2017 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava č. 65306023556304 zo dňa

29.04.2015 navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok od XX.XX.XXXX podľa ust. § 123 ods. 2 a § 38 zák. č. 328/2002 Z.z. Pre nárok na výsluhový dôchodok bolo navrhovateľovi zhodnoteného obdobie služby od 01.08.1978 do 31.07.1980 v I. kategórii funkcií (základná služba vo vojenskej škole), od 01.08.1980 do 11.12.1986 v I. kategórii funkcií (vojak z povolania), od 12.12.1986 do 31.8.1990 v II. kategórii funkcií (vojak z povolania), od 01.02.1991 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií (vojak z povolania) a od 01.01.2000 do 30.09.2003 v III. pracovnej kategórii (vojak z povolania). Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ celkovo získal 17 rokov a 106 dní v I. kategórii funkcií, 3 roky a 264 dní v II. kategórii funkcií a 3 roky a 273 dní v III. pracovnej kategórii.

Podľa § 62 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 65 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 4 až 8, § 65a a § 274 neustanovuje inak.

Podľa § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 21 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b), ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d) a e).

Podľa § 21 ods. 1 písm. c) zák. č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Podľa § 14 ods. 4 zák. č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Podľa § 174 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,

b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a) prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až h) alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo

d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b) až l) alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ nezískal dobu služby v I. kategórii funkcií v rozsahu zakladajúcom nárok na starobný dôchodok vo veku 55 rokov, pretože dobu služby v I. kategórii funkcií získal len v rozsahu 17 rokov a 106 dní, a preto mu nemohol vzniknúť nárok na starobný dôchodok od X. C. XXXX podľa § 21 ods. 1 písm. c) zák. č. 100/1988 Zb. Získanie ďalšej doby služby v I. kategórii funkcií nepreukázal. Ostatné námietky týkajúce sa nesprávneho vyznačenia doby dôchodkového poistenia (v III. pracovnej kategórii) odvolací súd nepovažoval za dôvodné nakoľko v konaní o

navrhovateľovej žiadosti bolo zistené nespĺnenie základnej podmienky pre priznanie starobného dôchodku, a to dosiahnutie dôchodkového veku.

Odvolací súd sa stotožnil so závermi odporkyne, ako aj krajského súdu o tom, že navrhovateľ nemohol byť 30.09.2003 prepustený zo zamestnania zaradeného do zvýhodnenej pracovnej kategórie, nakoľko v zmysle ust. § 130 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. služba vykonávaná po 31.12.1999 sa na účely dôchodkového zabezpečenia považuje za zamestnanie III. pracovnej kategórie. Nesplnil teda ani podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené potvrdenie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava č. 65306023556304 zo dňa 29.04.2015 uvádza, že navrhovateľovi boli pre nárok a výšku výsluhového dôchodku hodnotené všetky preukázané doby služby. S navrhovateľom namietaným odvádzaním platieb do systému sociálneho zabezpečenia pred 01.05.1998 sa odvolací súd nestotožnil, a túto námietku považoval za nepodstatnú, nakoľko obdobie služby pred týmto dňom bolo zhodnotené pre nárok a výšku výsluhového dôchodku.

Pokiaľ ide o dobu dôchodkového poistenia, ktorá má byť hodnotená vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, túto v čase rozhodovania odporkyne nebolo možné zhodnotiť, nakoľko navrhovateľ nedosiahol dôchodkový vek. Z preskúmaného rozhodnutia pritom vyplynulo, že odporkyňa rešpektovala navrhovateľom nadobudnuté zvýhodnené nároky, nakoľko konštatovala, že mu vznikne nárok na priznanie starobného dôchodku dosiahnutím 57 roku veku podľa § 132 ods. 1 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb.

Námietkami navrhovateľa, týkajúcimi sa stavu ozbrojených síl, sa odvolací súd nezaoberal nakoľko tieto nemali bezprostredný súvis s prejednávanou právnou vecou.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci krajským súdom, pričom napadnutý rozsudok dostatočným spôsobom dáva odpoveď na otázky nastolené navrhovateľom v podanom opravnom prostriedku. Preto odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 od. 1 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).